

**Imanol Alvarez**

♦ IRAKASLEA

Tradizioak eta animaliak

MUNDUAN BARNA tradizio anitz daude modu batean edo bestean animaliak ardatz dituztenak: zezenak, idiak, astoak, antzarak, bigantxak, zekorrak, oilarrak, txakurrak... Euskal Herria ez da salbuespen. Gehienetan sufriarazten zaie animaliei. Mendealdeko egungo gizartea oso sentsibilizatuta dago animalien kontrako tratu txarrekin. Gauzak horrela, ulertzeko modukoa da bi errealitate horiek gero eta maizago eta bortitzago talka egitea. Tradiziozaleak itsu-itsuan aritzen dira tradizioak defendatzen tradizio direlako, normalean bestelako arrazonamendurik gabe. Tradizio izatea nahikoa al da bidegabekeria iraunarazteko? Erantzuna, ene ustez, argia da: ez! Sare sozialetan izaten da agerian eztabaida. Hedabideetan ere izaten du isla eztabaidak tarteka-marteka, batez ere animalisten protestaldi ikusgarriren bat dagoenean edota tradiziozaleen eta animalisten arteko liskarren bat.

Beharbada, zezenketak dira arazo horren paradigma. Batetik, nazio bat (espainola) ulertzeko modu bat ei delako, eta bestetik diru asko mugitzen delako horretan. Azken asteotan zezenak berriz izan ditugu hizpide; ez zezenketak. Toro de la Vega delakoaz ari naiz. Valladolideko Tordesillas herrian burutzen da zezenaren ehiza antzeko basati hori. Inoizko handiena izan da aurten usadio horren aurkakotasuna: manifestazio handia Madrilen, ospetsu asko (kantariak, aktoreak...) kontra agertu dira. Tordesillasen bertan ere protestaldia izan da, non protestagileak tradiziozaleek harrikatuak izan diren.

Legeak argiak dira: estatukoak, autonomikoak eta hainbat hiri eta herritakoak. Baina interpretatzean sortzen da gatazka. Interpretazioak interpretazio, animaliak torturatu eta hiltzen dira batzuen dibertsiorako. Kontraesan galantak ere badaude. Frantziak zezenketak ondare kultural izendatu ditu orain ez asko, bertan tradizioa ote den zalantza ere bada goen arren. Katalunian (eta Kanarietan) zezenketak debekatu dira. *Correbeaus* direlakoak, ordea, legezkoak dira. Gurean, zezenketen aurkako sentikortasun handia bai, baina inor gutxik planteatu du, adibidez, idi-demak ere ez ote diren tratu txarra. Agian berriki hildako bi idien kasuak pentsaraziko digu. Lekeition gomazko antzarrak erabiltzen ditu hainbatek, baina Bilbon urte askoren ondoren bigantxak itzuli dira. Badira beste kasu ugari hausnar gai: txakur lehiaketak, zaldi eta txakurren lasterketak, zirkoak. Afera honek oraindik zainak luzeak ditu gero! ■

**Mikel Garcia Idiakez**

♦ ARGIAKO KAZETARIA

Euskal LOMCEk laburra du bidea

EUSKARA eta Eskola Kontseiluak LOMCE legearen inposizioetatik “aske” geratuko dira EAEn, Eusko Jaurlaritzak Espainiako Gobernuarekin sinatutako akordioari esker. Baina zertan datza adosturikoa eta zenbaterainoko garrantzia dauka? Batetik, ikastetxeetako euskara –eta gaztelania– ordu kopuruak eta hizkuntzen tratamendua erabakitzeke garaian, Espainiak ez du eskurik sartuko, eta pozgarria da hori. Dena den, zer pentsatua eman beharko liguke: murgiltze ereduak daukaten lurraldeak kaltetuko ditu LOMCEk (Katalunia, adibidez), baina EAEn euskaren eta gaztelaniaren proportzionaltasuna betetzen dela iritziz dio. Hots, hiru hizkuntza ereduak eskemak bermatzen duela ikasleek gaztelania menperatzea. Euskalduntzea, ordea, ez du bermatzen, eta horregatik hiru ereduak eskema gainditu eta murgiltze eredurantz egin behar dela aldarrikatzen du hezkuntza komunitateak.

LOMCEk, bestalde, ikastetxeko zuzendaritzari ematen dio eskolaren kudeaketan botere handiena (jakina, zuzendariaren hautaketan zeresan handia izango du Madrilek), eta izaera kontsultibora zokoratzen du Eskola Kontseilua (guraso, irakasle, ikasle eta beste hainbat eragile biltzen dituen organoa). Akordioari esker, Jaurlaritzak kudeatuko ditu zuzendaritzaren eta kontseiluen arteko harremanak, eta kontseiluek egun duten erabakimen ahalmena bermatuko duela ziurtatu du Jaurlaritzak. Ahots kritikoei diote Eskola Kontseiluak agortutako ereduak direla, parte-hartze demokratikorako bide berriak jorratu behar direla (ikasleak, esaterako, ez daudelako nahikoa ordezkaturik), baina hala ere, baikorra da Kontseiluak erabakietan eragin ahal izatea eta dena zuzendariaren esku ez egotea. Zailena zera da, Kontseilua legez kontsultibo izaten jarraituko duela jakinik, praktikan nola lortuko du Jaurlaritzak Kontseiluen iritzia aintzat hartzea zuzendaritzak?

Ezer ez baino hobea da akordioa, duda barik, baina ez gaitezen engaina, kondarrak dira, EAerako “Euskal LOMCE” xamurragoa lortzeko negoziaketek laburra baitute bidea: hezkuntza sistemaren zimendu pedagogiko, ideologiko eta curricularrek Espainiaren menpe jarraituko dute, baita horretarako kontrol mekanismoek ere –azterketa eta ebaluazioek–. Negozioaketa negoziaketa, hori ez du aldatuko Madrilek, ez behintzat PPK gehiengo absolutua duen bitartean. Beraz, herritarrok ezin diogu utzi erne egoteari eta bestelako alternatibak planteatzeari. ■

